

LỊCH SỬ BIÊN SOẠN BÁCH KHOA TOÀN THƯ PHÁP THỜI TRUNG CỔ VÀ CẬN ĐẠI

NGUYỄN THỊ THANH NGA^(*)

Tóm tắt: Bách khoa toàn thư là công trình tra cứu cung cấp cho nhân loại ở mọi thời đại những tri thức cơ bản, chính xác về mọi lĩnh vực khoa học xã hội và nhân văn, khoa học tự nhiên, khoa học kỹ thuật và công nghệ, v.v.. Hay nói cách khác, đây là bộ sách tra cứu kiến thức tổng quát trên nhiều lĩnh vực khác nhau, tổng hợp văn minh, văn hiến, văn hóa, khoa học, trí tuệ của nhân loại. Chính bởi vậy, một công trình bách khoa thư không những có giá trị học thuật to lớn mà còn mang tư tưởng chính trị sâu sắc. Pháp là một trong những quốc gia có bề dày lịch sử về biên soạn loại hình này. Bài viết đề cập đến lịch sử biên soạn bách khoa toàn thư của Pháp thời Trung cổ và Cận đại nhằm tìm hiểu quá trình hình thành và phát triển của ngành bách khoa thư học, từ những công trình đầu tiên trong mối tương quan với những giá trị lịch sử, văn hóa, tôn giáo, tư tưởng chính trị, v.v. của quốc gia này ở các thời kì đó.

Từ khóa: *Bách khoa toàn thư, Trung cổ, Cận đại, Pháp.*

Abstract: Encyclopedia is a research work that provides humanity of all times with basic and accurate knowledge in all fields of social sciences and humanities, natural sciences, technical sciences and technology... In other words, this is a set of books to look up general knowledge in many different fields of knowledge, synthesizing the civilization, culture, science, and intelligence of a country. Therefore, an encyclopedia not only has great academic value but also carries profound political ideology. France is one of the countries with a long history of compiling this type of research work. The article mentions the history of encyclopedia compilation in France in the Medieval Period and Early Modern Period times to understand the formation and development process of encyclopedia studies from the first works in correlation with the historical, cultural, religious, political ideological values... of this country in those periods.

Keywords: *Encyclopedias, Medieval Period, Early Modern Period, France.*

Ngày gửi bài: 18/7/2024; Ngày gửi phản biện: 19/7/2024; Ngày duyệt đăng bài: 05/11/2024.

^(*) Viện Từ điển học và Bách khoa thư, Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam.